

BOEKBESPREKING

Dokter ik heb ook iets te zeggen.

Gezondheid onder de scanner. Een volledige stand van zaken van onze gezondheidszorg.

Yvo Nuyens & Hugo De Ridder

Door: Louis Denis

Deze uitgave is bedoeld als een update van het zwart-wit cahier *Zeg maar 'a' tegen je dokter*. De vaststelling is dat de acht oude thema's van het cahier weliswaar een evolutie kenden maar eigenlijk niets aan actualiteitswaarde hadden ingeboet.

Inderdaad blijven toegang tot gezondheidszorg, kwaliteit van de geneeskundige zorgen, de thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg en vooral de sociale welzijnszorg als het menswaardig sterven, onderwerpen van studie en verbetering.

De vraag aan de coauteurs was de evolutie, kantelmomenten en toekomst te overwegen van voornamelijk het welzijnsbeleid.

Negen thema's kwamen aan bod en de compilatie eindigt met een brief aan de beleidsvoerders. Alle geselecteerde coauteurs hebben ervaring op hun domein gaande van ziek zijn in de welvaartstaat, de patiënt als consument, het ziekenhuisbeleid, sociaal welzijn, sterven en de ziekteverzekering en ziekenfondsen. Enkele BV's als I. Vervotte, D. Ramaekers, R. ridder De Rycke, J. De Maeseneer, H. Nys, R. De Ridder en G. Peeters bieden stof tot nadenken.

In het ideale concept van een individuele medische behandeling voor de patiënt en een persoonlijke welzijnszorg voor de mens, wordt vooral het luik sociale welzijnszorg behandeld waar gezondheid gedefinieerd is als een harmonie tussen lichamelijk, geestelijk en sociaal welzijn. De artsen-specialisten zijn niet betrokken bij deze update, alhoewel het duidelijk is dat ze in dit toekomstig scenario de noodzakelijke ondersteuning moeten leveren.

Ook de patiënten zijn niet rechtstreeks betrokken bij de evaluatie van onze gezondheidszorg, alhoewel de levensverwachting zonder fantasie een toenemende groep senioren met chronische zorg en veelvuldige ziekten en ongemakken zal omvatten. Hier levenskwaliteit en kosten/baten invullen blijft een scherpe uitdaging en noteren dat minister Vandeurzen een miljard moet besparen op zijn beleid. Geen wonder dus dat hij niet wil weten van een erkenning van patiëntenverenigingen die in navolging van onze buurlanden rechtstreeks subsidies en ondersteuning krijgen voor een eigen beleid met verantwoordelijkheid. Wat in Europa gaat is nog niet mogelijk in België alhoewel het Kenniscentrum de eerste stappen gezet heeft. Het is natuurlijk niet gemakkelijk uit een cohort "patiënten" vertegenwoordigers te vinden op democratische wijze die een bijkomende waarde kunnen geven aan een complex gezondheidsbeleid waar spreekwoordelijk een kat haar jongen niet zou terugvinden. De ziekteverzekering, nu 50 jaar jong, is als een kasteel waar nooit ernstig gerenoveerd werd en alle herstellingen, bijbouwen, wateroverlast, verholpen werden door het bekende Belgisch compromis. Ook na de zesde staatshervorming blijft het gezondheidsbeleid een zaak van federale en regionale verantwoordelijkheid.

Zelfs in het hoofdstuk 2 "Patiënt of mondige consument" komt geen patiënt aan het woord en zijn het C. Van Wanseele, socioloog bij het Trefpunt Zelfhulp, en I. Weeghmans, directeur bij het Vlaams Patiëntenplatform. Wel pleiten ze voor realisme en de patiënt als partner gesteund door de wet op de patiëntenrechten. Onze lezers kennen het mantra "Geen rechten, zonder plichten" vooraleer men echt kan spreken over een partnership.

In die zin is de titel wat vaag. Betekent “*Ik heb ook iets te zeggen*” dat de patiënt iets op zijn lever heeft dat eruit moet of dat de patiënt waarschuwt dat hij ook een beetje gezag heeft? Laat ons het maar bij de eerste interpretatie houden.

Bij de brief aan de beleidsvoerders vindt men in de eerste paragraaf “U wordt geacht een kwalitatief hoogstaande, voor iedereen toegankelijke en kosteneffectieve zorg te waarborgen”, zou ik toevoegen: “We weten uiteraard dat dit een onmogelijke opdracht is zonder een grondige herziening van onze ziekteverzekering. We rekenen erop dat deze noodzakelijke ingreep open en transparant gebeurt in de volgende vijf jaar samen met alle betrokkenen”.

Indedaad dienen we te evolueren van een probleemgerichte vakjeszorg naar een doelgerichte patiëntenzorg waar men buiten de lijntjes mag kleuren.

We hebben alle mogelijkheden in Vlaanderen in petto gaande van topgeneeskunde naar een Vlaams beleid inzake gezondheidsongelijkheden. Buiten het cahier zijn er al talrijke initiatieven genomen tot verbetering. Denken we maar aan de “*Determinanten voor Gezondheid*”, uitgegeven door Jos Geuens en het Provinciaal Instituut voor Hygiëne in het kader van het welzijnsbeleid in de provincie Antwerpen (1986).

Wat kanker betreft hebben we een Nationaal Kankerplan en een inspanning voor de Kankerregistratie als duidelijke vooruitgang. We zien de mortaliteitscijfers voor prostaatcancer duidelijk dalen, alsook het aantal metastatische kankers, ten gevolge van de PSA-test. Is hier een open, objectieve debatvoering nog mogelijk om de rantsoenering van deze test (11€) om te keren naar een evidence-based ethisch beleid?

We leven op hoop.

Yvo Nuyens & Hugo De Ridder, *Dokter ik heb ook iets te zeggen. Gezondheid onder de scanner. Een volledige stand van zaken van onze gezondheidszorg*, Tielt, Lannoo, 2013, 235 blz., ISBN 978 94 014 0808 0.